

Предео изузетних одлика “Суботичка пешчара” Програма управљања за 2012. годину

УВОД

Главни циљеви и задаци

Оквирно су одређени Планом управљања ПИО „Суботичка пешчара “ 2011-2020 (план је достављен Министарству ради добијања сагласности) и у складу са Извештајем о остварењу програма управљања ПИО „Суботичка пешчара “ за 2011. годину.

- Развијање и унапређивање чуварске службе
- Развијање базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у циљу дефинисања пројекта активне заштите и бољег чувања заштићеног подручја
- Развијање даљих облика презентације природних вредности подручја, едукативних, рекреативних, еко и етно туристичких садржаја у циљу развоја одрживог коришћења и суфинансирања заштите природе
- Спровођење активних мера заштите (сузбијање инвазивних врста и зарастања чистина)
- Наставак и проширење пројекта ревитализације
- Усклађивање начина газдовања шумама са циљем да приоритет газдовања постане очување природних вредности шуме, осталих станишта и екосистема
- Повећавање удела аутохтоних сорти домаћих животиња у активним мерама заштите кроз контролисану испашу и очување њиховог генетичког фонда, уз њихово коришћење у едукацији
- Рад на ревитализацији пашњака (претварање ораница у пашњаке), уз валоризацију кроз редовно кошење или испашу – стимулација традиционалних видови коришћења
- Повећање бројности популација строго заштићених и заштићених врста
- Смањивање директног антропогеног притиска (ригорознија контрола кретања и активности у заштићеном подручју)
- Рад на едукацији локалног становништва и корисника заштићеног подручја о значају очувања природних вредности

Услови рада

Јавно предузеће „Палић-Лудаш“ је управљач на четири заштићена подручја у региону Суботице а једно од њих је и ПИО „Суботичка пешчара “. Основна делатност Предузећа је заштита природе.

Сектор заштите природе у Јавном преузећу „Палић-Лудаш“ организован је у функцији обављања управљачких послова на заштићеним подручјима . Стручна служба задужена је за планирање, програмирање, праћење стања, извештавање и надзор над радом чуварске службе. Чуварска служба обавље послове чувања, праћења стања и активних мера заштите. У оквиру Стручне службе се такође обављају послови сарадње са корисницима и власницима парцела у заштићеним подручјима. Обављају се и послови промоције и развоја едукативних садржаја и сарадње са локалним становништвом.

Још увек је у току завршетак опремања Визиторског центра Лудаш у Хајдукову који је у функцији радног простора Управљача свих заштићених природних добара у Суботици. Неопходно је довршити систем за биосанитацију воде (сад у пробном раду) и завршити процедуру техничког пријема како би

објекат дошао у пуну функцију. У Сектору заштите природе је запослено 10 људи, од којих су 3 са ВСС, 1 са ВШС, 2 са ССС а 4 су НСС.

Заједничке службе ЈП „Палић-Лудах“ обављају опште послове (менаџмент, рачуноводство, набавке) са седиштем на Палићу.

Делатност Сектора заштите природе се суфинансира преко наменских средстава из буџета Града Суботице, и путем конкурса за суфинансирање Покрајине и Републике. Едукативни и екотуристички програми су још у развоју.

ПЛАНИРАНИ ПОСЛОВИ

А. ЧУВАЊЕ, ОДРЖАВАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈА

А.1. Чување

А.1.1. Начин рада чуварске службе,

Чување и надзор у ПИО „Суботичка пешчара“ је континуирани задатак у циљу превентивне заштите природних вредности и њихових станишта. Спроводи га чуварска служба у сарадњи са осталим корисницима простора, и у координацији са њиховим чуварским службама:

- Јавно предузеће „Војводинашуме“, Шумско газдинство Сомбор, Шумска управа Суботица (6 извршилаца)
- Удружење спортских риболоваца „Шаран“, Палић, Тресетиште (чуварска служба)

Чувар заштићеног подручја надгледа спровођење режима заштите природних вредности, намену и коришћење површина од стране свих корисника простора као и посетилаца са нагласком на надзору поштовања услова заштите природе. Чувар континуирано кроз теренски дневник извештава о свим променама. Стручна служба прати стање, подноси пријаве инспекцији или судији за прекршаје и координира праћење поштовања услова заштите природе. Планира се даља стандардизација ових послова.

У циљу што ефикаснијег праћења делатности чуварске службе као и адекватног планирања обиласка терена и извршења осталих радних задатака наставља се рад на интерактивној бази података за сва заштићена подручја којима управља ЈП „Палић-Лудах“ са називом „SuPaLuSe Ranger LandCruiser 2011 MiBeSoft“ (детаљније у А.3.2. Заснивање информационог система)

А.1.2. Кадровски ресурси,

У Сектору заштите природе ЈП „Палић-Лудах“ запослено је 10 људи.

Шеф сектора (ВСС) (на породилском одсуству)

Стручни сарадник за рибарство (ВСС)

Стручни сарадник за заштиту природе (ВСС)

Координатор чуварске службе/картографија/база података (ВШС)

Чувар водич (ССС)

Чувар (ССС)

3 рибочувара (НСС)

Чувар (НСС)

Имајући у виду да Јавно предузеће „Палић –Лудах“ поред ПИО „Суботичка пешчара“ управља са још три заштићена подручја од националног значаја (око 7500 ha) незадовољавајућа је број и структура кадрова (чуварска служба са недовољним степеном образовања, недовољан број стручних сарадника потребних профила).

А.1.3. Опремљеност

Захваљујући пројекту, 04SER02/01/002.из Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије 2008. године када је набављен део неопходне опреме (зграда, 1 теренско возило, опрема за чуваре, део информатичке опреме) створена је основа на којој се може развијати даље унапређивање управљања заштићеним подручјем.

Потребно је обнављати опрему за чуваре (делови униформе и друга опрема) Неопходно је још једно возило за кретање на терену.

A.1.4. Обука

Стручна служба Сектора заштите природе ЈП “Палић-Лудаш” планира даљу обуку чувара ради примене прописа у складу са Законом о заштити природе као и обуку о природним вредностима. Очекује се Правилник за полагање испита за чуваре и организовање њихове обуке за полагање овог испита од стране Стручне службе.

A.2. Одржавање

A.2.1. Активности и радови на обележавању

Обележавање реализовано по важећим прописима а током године се планира одржавање ознака граница и табли на улазним тачкама у ПИО „Суботичка пешчара “.

A.2.2. Одржавање реда и чистоће

Уобичајене активности на одржавању реда и чистоће нарочито на одређеним локацијама.

A.2.3. Рад стручних служби на изради и спровођењу управљачких докумената

израда Извештаја о остваривању Програма управљања за 2011

-израда Програма управљања за 2013 ,

-завршетак израде и процедура добијања сагласности за акт о унутрашњем реду

-завршетак израде и процедура добијања сагласности за акт о накнадама

A.2.4. Сарадња са корисницима, посебно по основу члана 57

Планира се стална сарадња чуварске и стручне службе са корисницима простора (локално становништво, закупци пољопривредног државног земљишта, пољопривредници), уз даље развијање базе података, Планира се даља стандардизација ових послова (вођење података о овим пословима).

A.3. Презентација

A.3.1. Презентација природних вредности подручја

У сарадњи са орнитолошким удружењима планира се обука водича/орнитолога који би током сезоне екскурзија (мај и септембар) обављали послове сезонских водича.

Планира се израда календара догађања у заштићеном подручју (периоди посматрања цветања или појаве одређених врста, обележавање значајних датума, традиционалне манифестације и сл.)

A.3.2. Заснивање информационог система

Наставак формирања базе података која се односи на спровођење режима и мера заштите и унапређивања. Проблем за јаче развијање ове функције и даље је недовољан број чувара одговарајуће стручне спреме, недовољног броја стручног људства за обраду ових података и недовољна густина излазака на терену функцији мониторинга.

А.3.3. Научно-истраживачки и образовни рад

Управљач ће наставити да пружа логистичку помоћ Покрајинском заводу за заштиту природе приликом флористичких истраживања и мониторинга строго заштићених врста: шафрањика (*Vulbocodium versicolor*), пешчарски каранфил (*Dianthus serotinus*), дивљи каранфил (*Dianthus serotinus*), мрзовац (*Colchicum arenarium*).

Истраживања и мониторинг одвијаће се континуирано у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Рипарија”. Реализују се заједнички пројекти: зимско храњење птица, пројекат постављања вештачких дупљи и мониторинг птица дупљашица (сове, птице певачице, грабљивице)

Б. УПРАВЉАЊЕ ПОСТИОЦИМА

Б.1. Основни параметри посете

Како у ПИО “Суботичка пешчара” нема трасираних стаза посетиоци подручја су углавном излетници и пецароши на одређеним локалитетима
Планира се идејно трасирање стазе.

Б.2. Контрола посетилаца, вођење

Посетиоце (излетнике и пецароше) чуварска служба ће надзирати у оквиру придржавања режима заштите.

Б.3. Центри за посетиоце

На заштићеном подручју нема посебан посетилачки центар већ ту улогу има Визиторски центар Лудаш, смештен у СРП “Лудашко језеро”. Објекат у Хајдукову поред функције радног простора Управљача свих заштићених природних добара у Суботици, има и функцију пријема посетилаца (сала за предавања, изложбени хол, рибарска кућа са двориштем), едукативна и научно –истраживачки функција (биолошка лабораторија, библиотека у оснивању). Објекат који је сазидан 2008. године кроз Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије, није у пуној функцији јер није прошао процедуру техничког пријема. Уређај за биосанитацију отпадних вода са комплекса изграђен 2009/10 је још у пробном раду.

Током 2012 планира се: комплетирање уређаја за биосанитацију отпадних вода, завршетак процедуре техничког пријема, уређивање нове изложбене поставке и даљи радови на текућем одржавању.

Б.4. Штампане материјала и израда других предмета који су у функцији управљања посетиоцима.

Планира се реиздавање постојећи издања (визиторска карта).

Г. ПРАЋЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ СТАЊА

Г.1. Мониторинг,

Планира се наставак мониторинга станишта строго заштићених врста. Предмет мониторинга у ПИО “Суботичка пешчара” су већином птичије врсте (23) и мањи број биљних врста (4) према Правилнику

о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива.

Мониторинг врши чувар водич приликом редовних обилазака терена и стручни сарадник у сезонским периодима

Подаци се уносе у горе поменућу базу података и током 2012.године планира се бележење површина популација неких заштићених биљних врста ГПС уређајем.

Г.2. Реинтродукција, реколонизација

Програм *“Активна заштита модровране постављањем гнездилишних дупљи у Војводини”* Овај пројекат се такође ради у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia” из Суботице.

Г.3 Ревитализација

Одвијаће се даље на локалитетима станишта шафрањике, спровођењем активних мера заштите крчењем дрвенастог подраста. Наставиће се организација кошења са локалним становништвом на локалитетима код Крста, испод Јасеновачке шуме и код школе/јужно од шпаргле.

Планира се наставак кошења деградираних травних површина на којима се шире инвазивне врсте (амброзија).

Планира се почетак рада на ревитализацији пашњака (претварање ораница у пашњаке).

Г.4 Активне мере заштите

Наставиће се мере одржавања ливада након дугогодишње ревитализације у I степену, локалитети у долини Киреша уз границу, (контролисано кошење и испаша).

Д. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Д.1. Пољопривреда

Добар део пољопривредног земљишта је у државном власништву. Део ових површина је издават у закуп (делови III степена заштите). Планира се рад стручне службе на прилагођавању сетова услова заштите природе по појединачном уговору и стручном надзору у поштовању истих.

Кошење ливада се контролише у циљу спровођења режима (кошење после завршетка цветања мочварних орхидеја и других природних реткости, остављање пруга) а надзира се и испаша (број грла по ха, кретање ван станишта заштићених врста у генеративном периоду). Планира се рад чуварске службе у надзору поштовања услова.

Планира се да се ове активности финансирају кроз уговор са Градом Суботицом.

Д.2. Шумарство

Планира се надзор у шуми и сарадња на одржавању реда са Шумском управом Суботица. Информисање о стаништима заштићених/строго заштићених врста на површинама III степена заштите, како се током радова у шуми не би оштетили примерци и популације (кошење и тањирање пруга и просека, подизање засада са храном за дивљач на чистинама, сеча).

Д.3. Лов

Заштићено подручје обухвата већи део ловишта „Суботичке шуме“ којим газдује Шумско газдинство „Сомбор“, Шумска управа „Суботица“ на основу годишњих Планова који су у складу са Ловном основом ловишта „Суботичке шуме“ за период 2007—2017.

Планира се сарадња чуварске службе са ловочуварском службом корисника шума у надзору подручја

Е. ОСТАЛИ НЕКАТЕГОРИСАНИ ПОСЛОВИ

Е.1. Противпожарна заштита и пожари

У периодима када је повећана опасност од пожара (јесен и пролеће) појача ће се рад чуварске службе на осматрању.

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН – Табела прихода

ПРИХОДИ		
Извори прихода		Износ у динарима
Средства буџета Републике Србије		
1.1. Министарство животне средине, рударства и просторног планирања,		1.320.000
1.2. Министарство економије и регионалног развоја, из средстава субвенција/подстицајних средстава		
1.3. Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, из средстава субвенција/подстицајних средстава		
1.4. Фонд за заштиту животне средине		
1.5. Остала средства Републике Србије		
Сопствени приходи		
2.1. Приходи од обављања делатности		
2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја		
2.3. Остали сопствени приходи		
Средства буџета Аутономне покрајине Војводине		
3.1. Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине		790.000
3.2.		
Средства буџета јединице локалне самоуправе		
4.1. Град Суботица		350.000
4.2.		
Средства донација, поклона и помоћи		
5.1.		
5.2.		
5.3.		
Остала средства		
6.1.		
6.2.		
УКУПНО ПРИХОДИ		2.360.000

	Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)						Укупно
		1. Буџет РС	2. Соп. прих.	3. Буџет АПВ	4. Буџет ЈЛС	5. ДПП	6. Остала средства	
А	А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја							
	А.1. Чуварска служба	499.973	96.148	288.446	76.913			961.480
	А.1.1. Бруто зараде чувара,	442.385	85.073	255.222	68.060			850.740
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, дневнице, службена одећа и обућа, инструменти и опрема)	31.588	6.075	18.224	4.853			60.740
	А.1.3. Набавке средстава рада (чамац, возило и др)							
	А.1.4. Обука чубара	26.000	5.000	15.000	4.000			50.000
	А.2. Одржавање	197.737	38.026	114.079	30.422			380.264
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада,	82.160	15.800	47.400	12.640			158.000
А.2.2. Материјални трошкови одржавања заштићеног подручја (навести главне трошкове одржавања, без спецификације појединачних износа: обележавања и одржавања чистоће, санација и др.	115.577	22.226	66.679	17.782			222.264	

	A.3. Презентација	73.786	8.200	24.600	6.560			113.146
	A.3.1. Материјални трошкови у вези презентације вредности и развоја научних, образовних и културних функција,	13.000	2.500	7.500	2.000			25.000
	A.3.2. Заснивање информационог система/ ГИС-а и др	44.146	2.500	7.500	2.000			56.146
	A.3.3. Научно-истраживачки и образовни рад	16.640	3.200	9.600	2.560			32.000
	Укупно А.0	771.496	142.374	427.125	113.895			1.454.890
Б	Б.0. Управљање посетиоцима							
	Б.1. Улазне станице (материјални трошкови изградње и опремања улазних станица)	2.184	420	1.260	336			4.200
	Б.2. Центар за посетиоце (материјални трошкови изградње и опремања)							
	Б.3. Остали трошкови (штампање материјала и др)	21.320	4.100	12.300	3.280			41.000
	Укупно Б.0	23.504	4.520	13.560	3.616			45.200
В	В.0. Регулисање имовинско правних односа							
	В.1. Надокнада за ускраћивање права коришћења							
	В.2. Накнада за нанету штету							
	В.3. Остале накнаде корисницима и др.							
	Укупно В.0							
Г	Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја							
	Г.1. Мониторинг	145.600	28.000	125.815	22.400			321.815
	Г.2. Реинтродукција, реколонизација							
	Г.3. Рекултивација и др.							
	Г.4. Активне мере заштите	379.400	34.500	103.500	27.600			545.000
	Укупно Г.0	525.000	62.500	229.315	50.000			866.815
Д	Д.0. Уређење простора и одрживо							

.	коришћење природних ресурса							
	Д.1. Просторни планови (ако има материјалних трошкова)							
	Д.2 Пољопривреда и шумарство			120.000	155.000			275.000
	Д.3. Урбанистички пројекти и урбанистички планови (ако има материјалних трошкова)							
	Д.4. Пројекти уређења простора (ако има материјалних трошкова, односно ако је управљач носилац пројекта)							
	Д.5. Инфраструктурни и привредни пројекти (ако има материјалних трошкова, односно ако је управљач носилац пројекта)							
	Д.6-Д.8 у даље (пољопривреда, шумарство, лов, риоболов, рибарство, туризам, угоститељство – уколико има материјалних трошкова, односно ако управљач организује и води наведене делатности/активности)							
	Укупно Д.0			120.000	155.000			275.000
	Е.0. Остали, некатегорисани трошкови							
Е	Е.1. Противпожарна заштита и појаве пожара (ако има материјалних трошкова и материјалне штете која је надокнађена финансијским средствима)							
	Е.2. Друго							
	Укупно Е.0							
	Укупно планирани расходи	1.320.000	209.394	790.000	322.511			2.641.905

